

Ikonografia najstarszej pieczęci wsi Drogomyśl

Jan Paweł Borowski

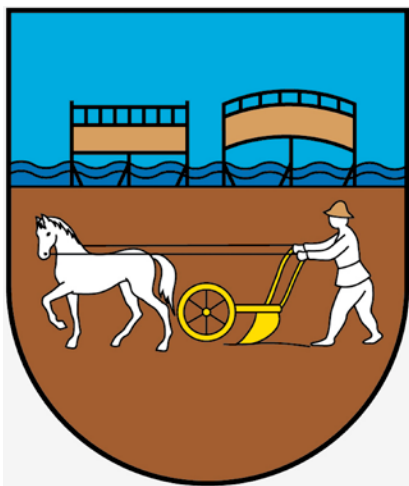
Muzeum Śląska Cieszyńskiego

ORCID: 0000-0003-4146-9211

W roku 2017 mieszkańcy Drogomyśla świętowali jubileusz 550-lecia istnienia swojej miejscowości. Rada sołectwa za najstarszą wzmiankę w jej dziejach przyjęła datę 1467¹. Podczas jubileuszowych uroczystości prezentowano także nowy herb zaproponowany przez radę, który jednak nie zyskał statusu

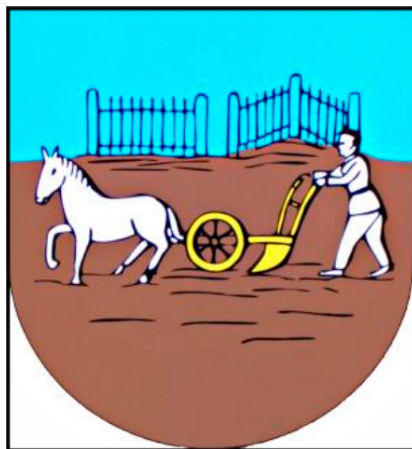
■ 1 *Ruszają obchody jubileuszu 550-lecia Drogomyśla*, [a:] www.wiadomosci.ox.pl/rusza-obchody-jubileuszu-550-lecia-drogomysla,35932, dostęp: 30.01.2020.

Na 1467 r. wskazuje m.in. miejscowy badacz dziejów Drogomyśla, Jan Jerzy Szeruda, zob. J.J. Szeruda, *Historia Drogomyśla w aspekcie przemian reformacyjnych*, Drogomyśl 2006, s. 5. Również Alfred Znamierowski, znakomity znawca pieczęci miejskich i wiejskich Śląska Cieszyńskiego, uważał 1467 r. za datę pierwszej wzmianki o Drogomyślu, zob. A. Znamierowski, *Pieczęcie i herby Śląska Cieszyńskiego*, Górki Wielkie – Cieszyn 2011, s. 114. Jednak inni historycy zajmujący się dziejami księstwa cieszyńskiego wykazują, że Drogomyśl ma starszą metrykę. Profesor Idzi Panic przyjmuje, że Drogomyśl po raz pierwszy wzmiankowany był w dokumencie z 1454 r., w którym podzielono dobra po zmarłym Gochu z Ochab, zob. I. Panic, współ. B. Czechowicz, *Śląsk Cieszyński w średniowieczu do 1528 roku*, Cieszyn 2010 [Dzieje Śląska Cieszyńskiego od zarania do czasów współczesnych, t. 2, red. I. Panic], s. 309; idem, *Język mieszkańców Śląska Cieszyńskiego od średniowiecza do połowy XIX wieku*, Cieszyn 2016, s. 166. Miejscowość ta jest jeszcze starsza, a pierwsza wzmianka o niej pochodzi z 1436 r., zob. J.P. Borowski, *Najstarsza wzmianka o Drogomyślu*, „Pamiętnik Cieszyński” 2019, t. 23, s. 9–16. W 1436 r. wdowa po księciu cieszyńskim Bolesławie I księżna Eufemia oraz ich syn książę Waław I zatwierdzili przywileje Pruchnej i Drogomyśla, zob. Österreichisches Nationalbibliothek, Sammlung von Handschriften und alten Drucken, Codex Miscellanea Silesiaca, sygn. 14618, s. 732. Odpisów z wiedeńskiego kodeksu dokonał profesor Karol Maleczyński, zob. K. Maleczyński, B. Turoń, *Średniowieczne silesiaca i polonica w zbiorach bibliotecznych i archiwalnych w Wiedniu*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka” 1963, nr 1, s. 93.

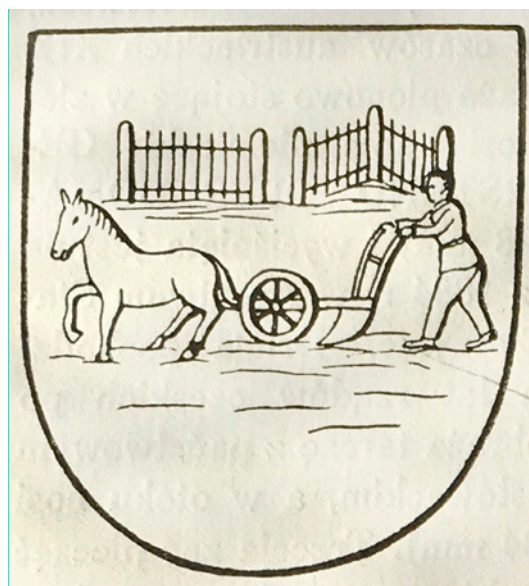
Rys. 1. Herb zaproponowany przez radę sołecką

Źródło: www.edrogomysl.pl/herb-drogomysla/,
dostęp: 21.11.2018

Rys. 2. Herb Drogomysła

Źródło: *Plan odnowy miejscowości Drogomysł, Strumień 2015*, s. 1

Rys. 3. Herb Drogomysła wyrysowany przez Mariana Gumowskiego

Źródło: M. Gumowski, *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*, Katowice 1939, s. 72

oficjalnego. Aktualny herb Drogomyśla oparty jest na propozycji Mariana Gumowskiego².

Obie koncepcje herbu odwołują się do wizerunku przedstawionego na XIX-wiecznej pieczęci Drogomyśla, lecz różni je interpretacja obiektów topograficznych znajdujących się na przedstawieniu napieczętnym. Obiekty, które dla M. Gumowskiego są wyobrażeniem dwóch wiejskich pól, dla rady sołectwa jawią się jako dwa mosty. Zdaniem Mariana Gumowskiego na XIX-wiecznej pieczęci Drogomyśla dostrzec możemy „wyobrażenie oracza, kierującego pługiem i zaprzężonym doń koniem, a zasłoniętego płotami od tyłu”³. Na tej podstawie ten znakomity badacz wyrysował herb Drogomyśla, który opisał w sposób następujący: „herbem gminy jest wyobrażenie orki, które oddane w kolorach może mieć: białego konia i białego ubranego wieśniaka, złoty pług, czarną ziemię i niebieskie tło”⁴. Podobną interpretację wyobrażenia tej pieczęci zaproponował Alfred Znamierowski, w jego opinii „pod koniec XIX w. gmina używała pieczęć, w polu której był wieśniak orzący pługiem zaprzężonym w jednego konia, a nad nim były dwa płoty. Legenda pieczęci brzmiała GEMEINDE DRAHOMISCHEL”⁵. Natomiast autor koncepcji nowego herbu Drogomyśla, pastor Karol Macura, przesłał mi następujący opis owej pieczęci:

Na pierwszym planie widnieje przedstawienie oracza wykonującego orkę wzdłuż brzegu rzeki. Na drugim planie widoczne są dwa mosty wzniesione na palach. Słupy przyporowe osadzone ukośnie zanurzone są w nurtach rzeki. Każdy most różni się inną konstrukcją. Umieszczenie tego faktu w pieczęci świadczy o charakterystycznym wyróżniku wsi, która już wtedy musiała posiadać dwa mosty. Na otoku pieczęci widnieje napis GEMEINDE DRAHOMISCHEL⁶.

■ 2 A. Znamierowski, *Pieczęcie...*, s. 115. Nowy projekt drogomyskiego herbu występuje w przestrzeni miejscowości równolegle do oficjalnego, pojawia się w materiałach promocyjnych oraz na stronie internetowej sołectwa, na której pada stwierdzenie, iż inspiracją dla jego wyrysowania była pieczęć Drogomyśla z przełomu XVIII i XIX w., zob. *Herb Drogomyśla*, [a:] www.edrogomysl.pl/herb-drogomysla/, dostęp: 30.01.2020. Przedstawiony jest także na tarczy znajdującej się w centrum miejscowości.

3 M. Gumowski, *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*, Katowice 1939, s. 72.

4 Ibidem, s. 72.

5 A. Znamierowski, *Pieczęcie...*, s. 115.

6 W tym miejscu pragnę podziękować pastorowi Karolowi Macurze za udzielone informacje nt. jego interpretacji XIX-wiecznej pieczęci oraz możliwość zapoznania się z zasobem archiwum parafii ewangelicko-augsburskiej w Drogomyślu.

Tym szczegółem różni się herb zaproponowany przez radę sołecką od oficjalnego – miast dwóch płotów Gumowskiego ma dwa mosty, oddane w bardzo zbliżonej formie do przedstawionych na pieczęci używanej przez gminę Drogomyśl w XIX wieku.

Fot. 1. Pieczęć Drogomyśla, odcisk z 1855 roku

Źródło: Archiwum parafii ewangelicko-augsburskiej w Drogomyślu, fot. K. Macura

M. Gumowski oraz A. Znamierowski podają, że owa pieczęć, która posłużyła za inspirację do wyrysowania herbu Drogomyśla, pojawiła się na dokumentach pod koniec XIX wieku⁷. Co jednak interesujące, pastor K. Macura opisuje odcisk pieczęci na dokumencie z 1855 roku⁸.

Ma rację pastor K. Macura, wysuwając wniosek, że w XIX wieku w Drogomyślu znajdowały się dwa mosty. Więcej niż jeden most na Wiśle w tej miejscowości dojrzeć można chociażby na austriackich mapach

■ 7 M. Gumowski, *Herby...*, s. 72; A. Znamierowski, *Pieczęcie...*, s. 115. Niestety obaj badacze nie zamieszczają reprodukcji pieczęci, którą opisują. Prawdopodobnie A. Znamierowski nie widział pieczęci, którą opisują M. Gumowski i K. Macura.

8 Archiwum parafii ewangelicko-augsburskiej w Drogomyślu, Zbiór dokumentów luźnych, [b.sygn.].

wojskowych z tego okresu⁹. Zgadzam się z pastorem, iż był to wyróżnik wsi. Mosty te istniały jednak 100 lat wcześniej i moim zdaniem stały się inspiracją dla wyobrażenia starszej pieczęci, której pastor nie bierze pod uwagę.

W katastrze karolińskim w rubrykach poświęconych Drogomyślowi obok podpisu ówczesnego wójta Georga Orawskiego brak odcisku pieczęci gminy¹⁰. Nie jest to sytuacja niezwykła, wiele ówczesnych miejscowości księstwa cieszyńskiego w momencie zbierania danych do katastru karolińskiego nie posiadało swojej pieczęci, dobrym przykładem takiego stanu rzeczy może być Dębowiec¹¹. W sąsiedniej ziemi pszczyńskiej własnej pieczęci na początku XVIII wieku nie miały między innymi miejscowości Orzesze i Góra¹².

Odcisk najstarszej pieczęci Drogomyśla zdaniem M. Gumowskiego pojawił się dopiero na dokumencie z roku 1784¹³. Legenda umieszczona w otoku brzmiała *DRAHOMISCHEL*¹⁴. A. Znamierowski nie odnalazł dokumentu z datą 1784, na który powoływał się Gumowski, dlatego za pierwszy dokument z ową pieczęcią uznał kataster józefiński z 1791 roku. Zdaniem tego heraldyka jej ikonografia przedstawiała „dwie sterty drewnianych bali”¹⁵. M. Gumowski twierdził, że na pieczęci „widoczne są jakby 2 równoległe pasy, lub 2 drabinki, których dziś na niewyraźnych odciskach

■ 9 Militär-Aufnahme von Mähren und Schlesien, Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Kartensammlung 1836–1842, sygn. B IX a 144–20.

10 Zemský archiv v Opavě [dalej: ZAO], Karolińský Katastr 1721–1790 [dalej: KK], inv. č. 44, fol. 535–536.

11 A. Znamierowski, *Pieczęcie...*, s. 66.

12 D. Dębosz-Zalewska, E.M. Ryguła, *Pieczęcie gminne Górnego Śląska na przykładzie wybranych miejscowości powiatu pszczyńskiego od początku XIII w. do 1939 r.*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut, P. Gut, Warszawa 2012, s. 55.

13 M. Gumowski, *Herby...*, s. 72. M. Gumowski nie podał ówczesnej sygnatury owego dokumentu, poinformował jedynie o miejscu jego przechowywania, było to Muzeum w Cieszynie. Cieszyński oddział Archiwum Państwowego w Katowicach utworzono w 1952 r., znaczącą część jego zasobu stanowią archiwalia związane z dawnym księstwem cieszyńskim wcześniej przechowywane w Muzeum Cieszyńskim. Wśród nich najliczniejszy jest zespół akt książęcej Komory Cieszyńskiej, w którym, jeśli ten przetrwał zawieruchę wojenną, najpewniej należy szukać rzeczzonego dokumentu z 1784 r., zob. K. Bałon, *Archiwum Państwowe w Cieszynie*, „Cieszyński Rocznik Muzealny” 1969, nr 1, s. 127–130; W. Gojniczek, A. Machej, *Oddział w Cieszynie*, „Szkice Archiwalno-Historyczne” 1998, nr 1, s. 69–78.

14 Dywizor w legendzie najstarszej pieczęci Drogomyśla przybrał kształt ludzkiej twarzy.

15 A. Znamierowski, *Pieczęcie...*, s. 114–115; ZAO, Józefiński Katastr [dalej: JK], inv. č. 920, sygn. II/201, fol. 105.

dokładnie rozpoznać nie można”¹⁶. Co interesujące, badacz widział tę pieczęć jeszcze na dokumencie z 1894 roku.

Fot. 2. Starsza pieczęć Drogomyśla, odcisk z roku 1793

Źródło: Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Cieszynie, Komora Cieszyńska, sygn. 2148, s. 109, fot. J.P. Borowski

Biorąc pod uwagę fakt, że nowsza pieczęć posłużyła do uwierzytelnienia dokumentu z roku 1855, oznacza to, iż do końca wieku XIX gmina Drogomyśl posiadała dwie pieczęcie o różnych wyobrażeniach¹⁷.

■ 16 M. Gumowski, *Herby...*, s. 72. Na dokumentach Drogomyśla w katastrze józefińskim odcisk jest czytelny, zob. ZAO, JK, inv. č. 920, sign. II/201, fol. 105.

17 Warto wspomnieć, że pod koniec XVIII w. nie tylko gmina, ale także mieszkańcy Drogomyśla uwierzytelniali dokumenty za pomocą własnych pieczęci. Mam na myśli pieczęć barona Fryderyka Kalischa z Kiss Biroc, właściciela dóbr drogomyskich i fundatora kościoła w tej miejscowości, jej odcisk widnieje m.in. na dokumencie z 1793 r. obok odcisku pieczęci Drogomyśla, zob. Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Cieszynie, Komora Cieszyńska, sygn. 2148, s. 109. Pieczęć właściciela wsi widniejąca na dokumentach z nią związanych nie jest oczywiście niczym zaskakującym, natomiast wyjątkowym zabytkiem sfragistycznym jest pieczęć, która należała do przedstawiciela drogomyskiej społeczności żydowskiej, Izraela Hirschela, jej odcisk odnaleźć można na dokumencie z 1781 r., zob. K. Müller, *Pečeti židů v rakouském Slezsku ve 2. polovině 18. století*, [w:] *Moravští Židé v rakousko-uherské monarchii (1780–1918)*, red. E. Kordiovský, J. Starek, H. Teufel, Brno 2003, s. 201–204.

Chciałbym zaproponować inną interpretację wyobrażenia starszej pieczęci. Uważam, że dwa obiekty znajdujące się na najstarszej znanej pieczęci Drogomyśla nie są stosami drzewa czy drabinkami lub pasami, lecz drewnianymi (o nawierzchni z bali) mostami ukazanymi z perspektywy lotu ptaka¹⁸.

Most w Drogomyślu po raz pierwszy w źródłach historycznych pojawia się na planie biegu Wisły od Drogomyśla do Wisły Małej z 1691 roku¹⁹. W tym samym czasie, w którym zbierano informacje do katastru karońskiego, w roku 1724 Jonasz Nigrini wydał w Cieszynie pierwszą mapę księstwa cieszyńskiego *Ducatus in Silesia Superiore Teschinensis* [...], na której w Drogomyślu na Wiśle naniósł sygnaturę mostu²⁰. Podczas gdy Nigrini kończył pracę nad swoim kartograficznym dziełem, porucznik Jan Wieland z polecenia cesarza Karola VI rozpoczynał pomiar całego Śląska, czego owocem stał się słynny *Atlas Silesiae*. W jego skład weszła także mapa księstwa cieszyńskiego *Principatus Silesiae Teschinensis nova et accurate* [...] z pięknie zdobionym winoroślą kartuszem, na którym widnieje data 1736²¹. Co jednak istotne, pomiar do mapy tego obszaru Jan Wieland przeprowadził w 1731 roku²². Widnieją na niej wyraźnie zaznaczone dwa mosty na Wiśle w Drogomyślu, mniej więcej w tych miejscach, w jakich

Izrael Hirschel prowadził gospodę, handlował wełną, mieszkał w Drogomyślu wraz z żoną, córką i synem, zob. J. Spyra, *Materiały do dziejów Żydów w okręgach sądowych skoczowskim i strumińskim do końca XIX w.*, [w:] *W cieniu skoczowskiej synagogi*, red. J. Spyra, Skoczów 1994, s. 15. Własną pieczęcią posługiwała się także parafia ewangelicko-augsburska w Drogomyślu, lecz jej odcisk znany jest z dokumentu wystawionego w 1856 r., zob. Archiwum parafii ewangelicko-augsburskiej w Drogomyślu, Zbiór dokumentów luźnych, [b.syg.n.].

18 Zgodnie z zaproponowaną klasyfikacją Józefa Szymańskiego wyobrażenie napieczątne najstarszego *sigillum* wsi Drogomyśl pozwala je zaklasyfikować jako pieczęć obrazową typu topograficznego, zob. J. Szymański, *Nauki pomocnicze historii*, Warszawa 2008, s. 615.

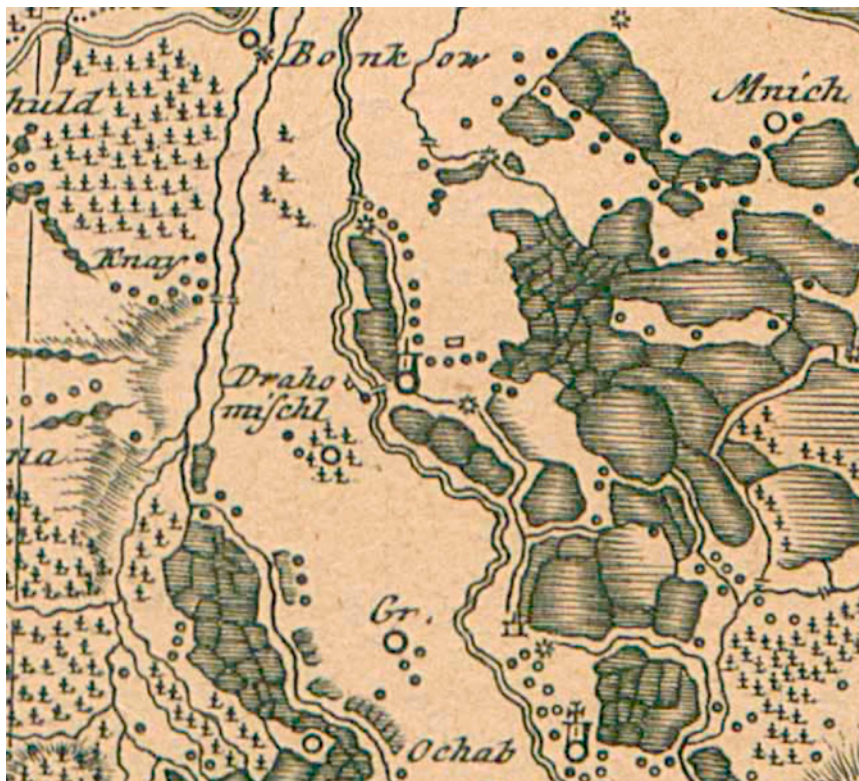
19 Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Pszczynie, Archiwum Książąt Pszczyńskich, sygn. X 2370.

20 Muzeum Śląska Cieszyńskiego [dalej: MŚĆ], Dział Kartografii, J. Nigrini, *Ducatus in Silesia Superiore Teschinensis* [...], 1724, sygn. MC/K/910. Prace nad mapą zajęły autorowi 7 lat, niestety z nie do końca jasnych do dziś przyczyn został aresztowany, a niemal cały nakład jego dzieła skonfiskowany i zniszczony, czego przyczyną mogła być niekorzystnie dla księstwa cieszyńskiego poprowadzona granica z Górnymi Węgarami, zob. B. Horodyski, *Dzieje Atlasu Śląska 1720–1752*, Warszawa 2002, s. 60–61, przypis nr 42.

21 Atlas wydano dopiero w 1752 r. w Norymberdze w oficynie Dziedziców Homanna, jednak zdecydowano, iż na wszystkich mapach widnieć będzie 1736 r., zob. B. Horodyski, *Dzieje...*, s. 150.

22 A. Konias, *Kartograficzny obraz Śląska na podstawie map księstw śląskich Jana Wolfganga Wielanda i Mateusza Schubartha z połowy XVIII wieku*, Katowice 1995, s. 117.

znajdują się one współcześnie²³. Na tej podstawie można wysunąć wniosek, iż drugi drogomyski most, współcześnie zwany także mostem w Zowadzie, powstał między 1724 a 1731 rokiem, natomiast starszy obiekt istniał już około 1691 roku.

Mapa 1. Fragment mapy Wielanda, widoczne dwa mosty w Drogomyślu, Johann Wolfgang Wieland, *Principatus Silesiae Teschinensis nova et accurate [...]*, 1736

Źródło: MŚC, Dział Kartografii, sygn. MC/K/909

■ 23 MŚC, Dział Kartografii, J.W. Wieland, *Principatus Silesiae Teschinensis nova et accurate [...]*, 1736, sygn. MC/K/909. W 1740 r. Mateusz Schubarth przeprowadził rewizję mapy księstwa cieszyńskiego, jego korekta nie została jednak uwzględniona w oficynie Dziedziców Homanna, w związku z czym nie wyraził on zgody, aby jego nazwisko widniało tuż obok Wielanda na kartuszu tej mapy. Stało się tak jeszcze w przypadku map księstw raciborskiego i opolskiego. Tym samym zaznaczenie dwóch mostów w Drogomyślu jest wynikiem obserwacji Wielanda z 1731 r., a nie Schubartha z 1740 r., zob. A. Konias, *Kartograficzny...*, s. 117; B. Horodyski, *Dzieje...*, s. 89–91.

Dwa mosty na Wiśle w Drogomyślu zauważyli także austriaccy oficerowie przeprowadzający w roku 1763 pomiar do tzw. zdjęcia józefińskiego²⁴. Warto tutaj zwrócić uwagę na fakt, iż niedaleki Skoczów, miasteczko, przez które przechodziła droga na Kraków, w tym czasie mostu na Wiśle nie miał, przeprawiano się w bród²⁵.

Trwałe przeprawy na Wiśle wyróżniały Drogomyśl spośród innych miejscowości, przez które przepływała rzeka, a które posiadały tylko jeden most bądź w ogóle go nie miały²⁶. Stały się charakterystycznym elementem krajobrazu kulturowego tej miejscowości²⁷. Trudno dziś powiedzieć z całą

■ 24 Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, *Kriegs-Charte derer Fürstenthümer Teschen, Troppau, Jägendorf und Neisse [...]*, 1763, sygn. B IX a 175. Zdjęcie Śląska Austriackiego sporządzono najwcześniej (w latach 1763–1764) z wszystkich terytoriów, które objęło to największe osiągnięcie XVIII-wiecznej austriackiej kartografii, zob. A. Konias, *Kartografia topograficzna Śląska Cieszyńskiego i zaboru austriackiego od II połowy XVIII wieku do początku XX wieku*, Katowice 2000, s. 47–48; W. Bukowski, A. Janeczek, *Mapa józefińska Galicji (1779–1783) w przededniu edycji. Przedmiot i założenia programu wydawniczego*, „Studia Geohistorica” 2013, nr 1, s. 91–112.

25 Most w Skoczowie powstał w czasie budowy tzw. drogi cesarskiej, jest już naniiesiony na reambulacji zdjęcia józefińskiego przeprowadzonej w latach 1780–1784, na której widnieją ukończone fragmenty owego traktu, zob. Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, *Kartensammlung, Kriegs-Charte derer Fürstenthümer Teschen, Troppau, Jägendorf und Neisse [...]*, 1780–1784, sygn. B IX a 175. O zasobie kartograficznym przechowywanym w Wojskowym Archiwum w Wiedniu zob. L. Sawicki, *Przyczynki do biblijografii kartograficznej ziem polskich. Spis map Archiwum Wojennego w Wiedniu, odnoszących się do ziem polskich*, Warszawa 1920; o zdjęciu józefińskim zob. ibidem, s. 104. Plan budowy drogi cesarskiej na odcinku Skoczów – Bielsko, 1776 r., zob. ZAO, Královský úřad Opava, inv. č. 1346, sign. 23/17a. Most na Wiśle w Skoczowie istniał w średniowieczu, świadczy o tym dokument króla Władysława II Jagiellończyka, w którym nadawał miastu przywilej poboru myta. Tak pozyskane fundusze miały być przeznaczone na remonty drogiego w utrzymaniu mostu na Wiśle, zob. D. Pindur, *Księżę czasów przełomu. Kazimierz II Cieszyński (1450–1528) i jego władztwo*, Wrocław 2010, s. 75. W wojskowym opisie do zdjęcia józefińskiego Śląska Austriackiego odnaleźć można krótką charakterystykę Wisły w tym rejonie (przeł. A. Konias): „Rzeka Wisła ma duży spadek, jest płytka i ma kamieniste dno do wsi Ochaby, a dalej zamknięta jest wysokimi brzegami i dno ma piaszczyste. [...] do wsi Ochaby jest wszędzie do przejścia”, zob. A. Konias, *Kartografia...*, s. 66, rys. 28. Do sąsiadujących z Drogomyślem Ochab można zatem było przekroczyć Wisłę w bród, natomiast od tej miejscowości jej brzegi rosły, a dno było niepewne, nie dziwi więc, że zdecydowano się na most w Drogomyślu, dlaczego jednak na tak krótkim odcinku wybudowano dwa mosty, nie jest wiadome.

26 Współcześnie w Drogomyślu nadal na Wiśle funkcjonują dwa mosty drogowe, podczas gdy w sąsiednich miejscowościach występuje tylko jeden, tak jest w Strumieniu, Ochabach oraz Skoczowie.

27 Pod koniec XVIII w. Drogomyśl zyskał jeszcze jeden charakterystyczny element krajobrazu – kościół. Patent tolerancyjny wydany przez cesarza Józefa II w 1781 r. pozwalał ewangelikom na zakładanie zborów oraz budowę domów modlitwy, jednak bez wieży, dzwonów i z wejściem usytuowanym nie od strony ulicy. Fundator

pewnością, czy były powodem do dumy dla ówczesnych mieszkańców Drogomyśla, nie zachowały się bowiem żadne pisemne wzmianki na ten temat, jest to jednak wysoce prawdopodobne. Badający wiejskie pieczęcie w zaborze austriackim Bartłomiej Skrobek daje ważną uwagę o kreowaniu wyobrażenia pieczęci wiejskich, które jego zdaniem są „przejawem inicjatywy i świadomości mieszkańców wsi, a tym samym [...] mogą stanowić ciekawe źródło do badań nad ich mentalnością”²⁸. Dlatego właśnie – jak uważam – dwa mosty pojawiły się na najstarszej znanej pieczęci, jaką posługiwała się gmina Drogomyśl, a której najwcześniejszy odcisk widział M. Gumowski na dokumencie z 1784 roku. Pieczęć ta nie widnieje na dokumentach katastru karolińskiego spisanych w latach 1723 i 1724, a więc w czasie, kiedy w Drogomyślu istniała jedna stała przeprawa przez Wisłę. Pojawia się natomiast, gdy wszystkie znane źródła kartograficzne z tego okresu lokalizują w miejscowości dwa tego typu obiekty. Na nowszej, XIX-wiecznej pieczęci wyobrażenie dwóch mostów oddano w sposób, który nie powinien budzić wątpliwości, i dodano typowy dla *sigilli* wiejskich motyw z pługiem i oraczem²⁹. Wyobrażenie owo zatem wywodzi się z ikonografii starszej pieczęci i bazuje bezpośrednio na fakcie istnienia w Drogomyślu od około 1731 roku dwóch stałych przepraw przez Wisłę.

świątyni, baron Fryderyk Kalisch z Kiss Birocz, przekonał cesarza, żeby ten uczynił wyjątek, w ten sposób wybudowano w Drogomyślu kościół z wieżą zaopatrzoną także w dzwony, jedyny taki spośród domów modlitwy wzniesionych na mocy patentu tolerancyjnego, zob. J.P. Borowski, *Pałac baronowej Petröczy w Drogomyślu*, „Cieszyńskie Studia Muzealne” 2020, t. 7, s. 274.

28 B. Skrobek, *Pieczęcie wiejskie w Galicji — stan i perspektywy badań*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce...*, s. 105.

29 Pług pojawia się na wyobrażeniach napieczętnych sąsiednich miejscowości, m.in. Wiślicy, Pruchnej, Ustronia, Hermanic, zob. A. Znamierowski, *Pieczęcie...*, s. 108, 115, 118, 120.

Iconography of the Oldest Seal of the Village of Drogomyśl

Two outstanding researchers, M. Gumowski and A. Znamierowski, claimed that the seal of the village of Drogomyśl dating back to the 19th century depicts a villager plowing the field. In the background, behind the villager, the researchers noticed two fences. But a closer look at the seal on a document dating from 1855 reveals that it is not a fence but two bridges. There had been two bridges over the Vistula river in Drogomyśl since the beginning of the 18th century. They were marked on the map of the Duchy of Cieszyn dating from 1736. M. Gumowski describes two ladders and A. Znamierowski – a pile of wood on the seal of the village of Drogomyśl dating from the 18th century. However, if we look at the iconography of this seal in the context of the Vistula crossings in Drogomyśl, it should be assumed that it represents two bridges instead of two piles of logs.